

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6–8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Az Iparos-egylet jelentősége.

Székelyudvarhely, aug. 13.

Jól szervezett polgárság egy város legfőbb kincse. Előmenetelének, erejének és tekintélyének inoghatatlan biztosítéka. Lehetünk szegények anyagiakban, mégis a jóban való szerveződéssük és összetartásunk megőrzi reménységünket, s frissen tartja önbizalmunkat. Lehetünk világtól elzártak, mégis az egymáshoz való fűződés öntudatot, küzdelmekhez való kedvet, sorsával birni tudó jellemet nevel bennünk. Elszigetelt világunkban is tökéletes világot építhetünk, mi fölötté áll a rohanó, az erkölcsé-fogyó, az örökké békételen és kétségbeesett külső világnak.

Székelyudvarhely város polgársága is akár-hogy elszigetelődött, s akár-hogy megfélekedtek róla a külső világ hatalmasságai és akár-hogy is lefokozták a Székelyföld központján megillető jelentőségéből: mégis nagy erővé válhatik, nagy gazdasági és szellemi művelődésre juthat, ha összetart. Ha együttes munka nekibuzdulásával megérzi és kiviszi, ami alkotni való egy város érdekének szükséges és hasznos. Ha el nem kedvetlenedve a körülötte és fölötté lebegő elhanyagoláson, mellőzésen, kicsinylésen, odafordul önmagához, s a maga szervezésében keresi tökéletesedésének módjait.

Nagy hatalom az önképzés. Mert kifejleszt nem sejtett, nem értékelt és elhanyagolt képességeket. Beleszoktat olyan akaratba és kitartásba, milyenről az elkényeztetett embereknek

fogalmuk sincsen. Pedig az akarat és kitartás még utópiáknak látszó vágyakat is közelebb visz a valósághoz; hát egy rendszeres, józan élettervet mennyire oda tud segíteni az érvényesüléshez! A semmiből — igaz — nem tud mindent csinálni, de fel tudja fedezni folyton élesebbé és körültekintőbbé való látással, hogy mi minden használható, értékesíthető, mindent érő javak vannak olyasmikben, amikben az akarat és kitartás nélküli röstség semmitse láthat.

Nagy hatalom az önképzés. Még egyetlen embert is ki tud emelni gyöngeségeiből. Kicsiszolja, megedzi, önálló és gyors gondolkodásúvá teszi az elmét. Fegyelmet tud tartani sok haszontalan és rakoncátlan indulat fölött, s ami erőt ez indulatok elpusztítanak, azt mind fejlődésre tudja fordítani. Hány meg hány aprópénzt szór széjjel a könnyelműség, mit az önképzéssel fegyelmezett ember kincscse összegyűjtve tud megtakarítani. Nemcsak szellemi kincscse, hanem anyagi értékű tökévé is. Hiszen a folytonos köteleességtudás az időt nem lopja el, hanem kiveszi és akár a család, akár szélesebb kör részére átadja belőle a pénzt érőt. A fegyelemhez, szabályos működéshez szoktatott munkaerő örökké frissen, s örökké több izmos-sággal és ügyesebben dolgozik, tehát több pénzt is keres, mint a könnyelmű szórakozásokkal izgatott és betegített ember munkaereje. Élet, egészség, munkaképesség mind-mind hatványozódnak jelentőségükben az egyes ember önmagát szervező, önmagát képező működése alatt. És ha nem szerez is talán dús gazdagságot az egyesek-

nek, de meghozza mindenkinek, legegyszerűbb és legszegényebb viszonyok között is, a megelégedést. A megelégedett embernél pedig senkise lehet gazdagabb.

Hátha még egy egész város minden egyes embere szövetkezik össze, hogy ilyen megelégedést teremtsen a maga közviszonyaiban; csoda eredmények jöhetnek létre akkor. Az egyes ember erejét is megduplázza a belső szerveződés, az önképzés, a folytonos működésbe beleszoktatott kifejlesztés. Hát egy egész város miféle tökéletességre tud fejlődni, ha mindenik polgárában így kiképződik a maga közérdekei iránt való készség, munkakedv és jóra való törekvés! Ilyen átszerveződésre vágyunk mi is, mikor Székelyudvarhely város közállapotai végett sokszor szót emelünk. Ilyen nagy, benső összhangot kívánunk magunknak a társadalmi széthúzás helyett. Ilyen összesűrítő erőt szeretnénk, mely aztán egymaga is ki tudjon lendíteni elhanyagolt állapotainkból.

Ami embereket neveljen a városnak; a városért érző, akaró, cselekvő és cselekvésében el nem lankadó embereket. Szóval: jól szervezett polgárságot.

Ugy gondoljuk, hogy Székelyudvarhelynek meg is lesz ez a legfőbb kincse; nem áhitozunk hiába érte, s nem vész kárba az utána való jó várakozásunk. A városi élet külső formáságain, hivatalos megnyilatkozásain belül eleven erővel kezd kialakulni egy belső társadalmi szerveződés is. Az iparosok önképző egyletére gondolunk, mikor ennek a főlemelő jelenségnek a körvonalaít látjuk. Onnan, abból az egyletből sugárzik

A tisztességes szegénység.

A bünre csábító nyomorúság statisztikáját évről-évre pontosan összeállítja a rendőrség és feltűnőbb jelenségeiről részletesen beszámol a napi sajtó hírvivata. A tisztességes nyomorúság méreteiről azonban nincs semmiféle adatunk. Állam és társadalom alig foglalkozik a tisztességes nyomorúság kérdésével, legfőkébb a jótékony célú egyesületek s áldozatkész magánosok segítenek azokon, akik véletlenül eltalálják, hogy melyik az az ajtó, amelyen nem zörgetnek hiába.

Száz és száz ember bolyong naponta a városok utcáin, akinek asztalt sehol se terítették. Száz és száz hajléktalan rója éjszaka az utcákat, mert nincs egy tenyérnyi zug, ahol fejét nyugalomra hajthassa. Temérdek a bün, ami a nyomorúság útján támad, de még több — és ez a vigasztaló — azoké a száma, kiket az ilyen élet ezernyi szenvedése sem tör meg, hanem véges-végig megmaradnak a becsület útján. Azt az utat, amely a tisztességes nyomorúság kálváriája, nyomról-nyomra követni fölöttébb nehéz, mert a becsületes szegénység végtelenül szemérmes, tulzott büszkeséggel zárkózott és ellentétben az általa is jól ismert közmondással, hogy szemérmes koldusnak üres a tarisznyája, nem kér, nem panaszkodik.

Utczáról-utczára lézeng a fényesre kopott, zöldbe játszó Ferencz József-kabát, mely a tisztességes nyomorúságot rejti. Annak, hogy éppen ez az ünnepies alkalomra készült ruhadarab maradt utolsó, mélyreható okai vannak. Az egyik az, hogy ezzel lehetőleg óvni akarják a külszint a kenyér, az állás-

keresés után való hajszában. A hivatali főnökök ajtaján való kopogtatáshoz ez a ruhadarab a szokásos, a megfelelő. A másik ok pedig még ennél is jelentősebb: a Ferencz József-kabátjának nincs kelete. Ezt a ruhadarabot rendszeresen a megrendelő termetére pontos mérték után szabták, köznapi használatra nem alkalmas s így az ószeres és zálogházi közvetítő előtt értéktelen.

A tisztességes nyomorúság tulnyomó részben az intelligens középosztály sorából kerül ki. Állását, melyre egész jövőjét, családi életét bázisozta, bármilyen okból elveszti s új hivatalt hirtelenében nem talál. Képzetségénél, munkaerejénél fogva csak irodai dolgok végzésére alkalmas. Ha némi tőkéje volna is, azt üzletileg használni, értékesíteni nem tudja. Az egyetlen szabad, képesítéshez nem kötött pályához, a kereskedelemhez nem ért. Am ismerete nincs, vállalkozó szelleme hiányzik. Naphosszat egyebet se tehet ilyen módon, csak kérvényt-kérvényre gyárt s nyújt be oda, ahol valamire kilátása lehet. A kész vagyont így gyorsan feléli. Kezdetben még görcsösen ragaszkodik a régi, a megszokott élethez, a társasághoz, minden erejével a látszat, a külszín megőrzésén fáradozik s inkább a láthatatlan helyeken, a konyhán, a ruhán, a gyermekszobán stb. takarékoskodik. De a teljes anyagi romlást így se tarthatja vissza sokáig. Gyors sorrendben következik az egy-szobás lakás, utána a hónapos szoba, majd ágyrajáró lesz s végül már az uteza mered eléje. Ezek a stációk apránként mindent elnyelnek. Szerteszűlik a család, elkótyavetyélődnek a legkedvesebb ingóságok s a nehéz nyomorban nem marad más épségben csak a becsület.

E megfigyeléssel, a típusok sajátos megnyilatkozásával szemben bizonyos azonban, hogy a jószi-

vűség, a krisztusi tanításra valló felebaráti szeretet leggyakrabban és a legszebb formában a tisztességes nyomorúság közepette nyilatkozik meg, Emberek, akiknek betevő falatjuk hiányzik, utolsó nehéz verítékekkel szerzett filléereiket készséggel, sőt boldogan osztják meg azzal, akinek sorsa az övéknél is zordabb. A temérdek gonddal fentartott, szegényes butortatu lakásban mindig jut egy-egy zug azoknak, akik hajléktalanok. Odaadó szeretettel, kölcsönös önfeláldozással ragaszkodnak egymáshoz a tisztességes nyomorgók, mintha azt éreznék, hogy így könnyebben hordozhatják keresztjüket. A tisztességes nyomorúságra legjellemzőbb az, hogy egyedüli boldogsága az, ha mással jót tehet.

Jellemző a tisztességes nyomorúságra, hogy kedve általában nem bus, nem komor. Az aranyos remény csak a legkritikább esetben hagyja el. Lelkét nem töri meg a szükség s gyakran mutatkozó cinizmusa erőltetett. Csüggedetlenül bizik abban, hogy sorsa jobbra fordul s ha sötét kétségei támadnak, a hitben keres vigasztalást. A templomokban sűrűn találunk a tisztességes nyomorúságra. Nem azért megy oda, hogy az oltár lépcsője előtt sűrűn térdeplő jótékony-ságot hajhássza, hanem saját lelki nyugalomát keresi Istenének föltszentelt hajlékában.

A tisztességes nyomorúságnak kétségtelen joga van arra, hogy a társadalom segítségére számot tarthasson, de azt, hogy ez a segítség milyen formában nyilvánuljon, eddig nem sikerült megállapítani. A városokban ma követett rendszer arra utalja a jobb anyagi sorsban levőket, hogy maguk állapítsák meg, mikor, hogyan és kit segítsenek. A személyesen gyakorolt jótékony-ság sok ezerszeresen felülmúlja azt az összeget, amit tulnyomó részben jelentéktelen anyagi eszközökkel dolgozó jótékony egyesületeink

elő ez idő szerint legszélesebb vonalakban az összetartó, az egymást biztató, az egymást nevelő társadalmi készség. Látszik ebben a jelenlegben az illető egyesület megalapozásának, régóta kezdett öntudatos fejlesztésének az eredménye. Ennek a jó munkának, akármilyen csöndesen folyt is, a természetesség kényszerével kell érvényesülnie és láthatóvá lennie.

Ime, odafejlődhetett az iparosok önképző egyesületében az eddigi csöndes szerveződés, önképzés, meg erőgyűjtés, hogy az egyesület otthont emelhet az iparnak. Nemcsak épületet, ami a város utcáit díszítse, hanem melegséget és nyugalmat is sok fáradozó embernek; iskolát és szülőházat pótló nevelést és bensőséget a szülőitől elszakadt iparosujoncznak. Az eddigi csöndes önképzéssel meggyűjtött fillérekből ime kibontakozik egy hatalmas és jövődöket teremtő intézmény; az eddig meg nem látott és semminek nézett homályosságából kinő hirtelen a — magunk erejének nagy tanúsága.

Igen, az iparosok egyesületének az az akciója, melylyel az iparosotthon ügyét valóságra hívja, — ez gyönyörű bizonyossága annak, hogy magunk erejéből is tudunk teremteni. Csak szervezni, csak nevelni kell magunkat, hogy össze tudjuk gyűjteni azokat az anyagi értékű javakat is, melyek egy város fejlesztéséhez szükségesek. Ami föld a talpuk alatt van, ami ést és érzést a lelkünk összefoglal, ami erőt a természet izmainkba adott, ha céltudatosan egymásba kapcsoljuk, s akarattal és kitartással, sok megtartóztatással és kevés könnyelműséggel, sok biztatással és kevés egymásra való gyűlölséggel mind arra segítjük, hogy a benne rejlő értéket kiadja, hát akkor nem is maradhat el a jó eredmény.

Akkor nemcsak az iparosoknak lesz itt otthona. Akkor otthona lesz ez a város a város minden lakójának.

nyomorba jutott embertársaink istápolására fordítanak. Jótékony egyesületeink működésében, sajnos, még rendszeresség sincs; ötletszerűleg, jogosultak anyagi helyzetének alapos vizsgálata, a segítség helyén való módjának megállapítása nélkül dolgoznak addig, míg évi költségvetésük kimerül s akkor azután arra kényszerülnek, hogy még a legérdeme-sebbet is üres kézzel bocsássák el. Hasonló czélú intézményeink nem vesznek tudomást arról, hogy ennek a kérdésnek óriás külföldi irodalma van, s hogy évről-évre nemzetközi kongresszus zajlik le e tárgy körül. Rendszeres szolgálatot, mely maga nyomoz a tisztos nyomoruság után s nem várja, míg kétségbeesve hangosan jajdul föl, nálunk alig teljesít egy-két jótékony egyesület s azoknak működése is csak egy-két társadalmi csoportra terjed ki, azaz a megfigyelés és ellenőrzés munkája fölöttébb könnyű.

Még nehezebb azonban azoknak a helyzete, akik személyesen gyakorolják a jótékonyt. Emberséges munkájukat csak a legnagyobb titokban gyakorolhatják, egyrészt azért, hogy a segítségre szoruló tömeges rohamát elkerüljék, másrészt azért, hogy a jótékonyt fityogtatásának gyanújába ne keveredjenek. Így szintén csak alkalomszerűleg segíthetnek a tisztos nyomoruságon s mivel a legtöbb esetben se idejük, se kedvük arra, hogy az eléjük tárt panasz valóságának utána járjanak, még csak arról sem lehetnek bizonyosak, hogy a megsegített ember csakugyan megérdemli áldozatkészségüket. Mert hiszen tudvalevő, hogy a henyé herék egész serege élésködi a jószívű embereken és ezeket harácsolnak el az igazi nyomoruság elől a szélhámosok, a jótékonyt hiénái. Ennek fölismerésére irányadóul szolgálhat az, hogy az igazi nyomoruság szemérmes, helyzetét kevésbé sötétnek festi, mint a minő valóban és bármi csekélységgel is megelégszik. E téren elég könnyen fölismerhető az őszinteség, s a toladó szélhámos. De még inkább kideríti a valóságot az, ha a jótékonyt az egye-

BELFÖLD.

Elutasított felebbezés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága jun. 24-ikén tartott népes rendkívüli közgyűlésében csaknem egyhangulag elhatározta, hogy *Válentsik* Ferencz tisztifőügyészt, kérésére, a méltányosság elvénél fogva, nyugdíjazza. Ezen határozat ellen a belügyminiszterhez felebbezést adtak be, ki az ügyet a napokban intézte el, amint előre látható volt, olyformán, hogy a *felebbezést elutasította*, s a határozatot indokainál fogva *helyben hagyta*. Ennek alapján *Ugron* Ákos főispán már intézkedett is a tisztifőügyészi szék betöltése felől, melynek idejét *szepetember 20-ikára* kitűzte.

Körjegyzők féláru vasuti jegye. A kereskedelemügyi miniszter, mint jelentettük, féláru vasuti jegykedvezményt engedélyezett az önállóan működő községi és körjegyzők részére. A kedvezmény igénybevételéhez arcképes igazolványt kell beszerezni, még pedig f. évben legkésőbb augusztus 31-ikéig. E záros határidőre való tekintettel *Sebesi* János alispán felhívja a jegyzőket, hogy f. hó 20-ig bezárólag az igazolvány kiadására irányuló kérésüket okvetlenül adják be hozzá. A kérésre egy korona értékű postajegyket kell alkalmazni, s a kéréshez csatolni kell még 2 drb látogatójegy nagyságu és névalírással ellátott arcképet.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, aug. 14.

Korona csonkítás.

A magyar szent korona nem olyan zsuzsuféle, amit az uralkodók egyéb tartományaik szimbolumaival együtt óralánczaikra aggathatnak. A magyar szent korona közjogi kifejezője a magyar nemzet és királya egységének; tehát nem lehet a király birtoka, hanem a király is beletartozik ebbe az országot birtokló, államhatalmat sugárzó intézménybe.

Ebből a szilárd és évezreden keresztül kifejlődött államjogi tételtől nagyon sokat felejtettek a magyar intéző körök, mikor Bosznia-Herczogovinának a bekebelezéséhez, mint a király személyi hatalomnyilvánításához járultak hozzá. Mert hogy is történt csak a dolog? A magyar királyiak eszébe jutott, hogy a magyar szent korona jogához tartozik Bosz-

dül helyes módon gyakoroljuk. Ezt az egyedül helyes módot pedig a mindent rendszerető és elvekbe foglaló német tudomány a következőkben állapította meg.

Ellenszolgáltatás nélkül lehetőleg soha se adjunk alamizsnát. Ez egyrészt megszegyenítő, másrészt könnyen hivatásos koldust nevel. Keressünk részére bármi munkát s a jótékonyt főleg azon az uton gyakoroljuk, hogy foglalkozáshoz juttassuk a segítségkérőt. Ez arra vezet, hogy a jótékonyt mihamarabb más emberen gyakorolhatjuk. Lehetőleg kerüljük azt, hogy tömegesen osszunk alamizsnát. Válogassuk ki a régebben szenvedőket, a családokat s csak mikor azokon véglegesen segítünk, akkor keressünk új pártfogoltakat. Aki munkát ad a nyomorgónak s nem alamizsnát, azt nem szípolozzák ki a jótékonyt hiénái. Ezek ugyanis irtóznak a komoly munkától, hisz egész életüket a munkakerülő szélhámosra alapozták. Kereskedő és iparos ne riadjon vissza attól, hogy a tisztos nyomoruságot, ha külseje még oly riasztó is, saját üzemében alkalmazza. A nyomoruság iskoláját átéltek emberek erősen ragaszkodnak új állásukhoz s keményen megdolgoznak a szerény kenyérért.

Az eljövő tél szomorú képeket fest itt Székelyudvarhelyt. A gazdasági termés fölöttébb gyenge volt.

A szemes élet, a kenyérliszt ára eddig szokatlanul emelkedett s még egyre emelkedőben van. Jóformán napról-napra drágul a többi élelmiszer is, a lakás és a tüzelőszér. Együttvéve ezek az okok alkalmasak arra, hogy megbénítsák a kereskedelmi és ipari forgalmat. Végtelenül sajnos, de előrelátható, hogy a jótékonyt gyakorlására egyre bővebb alkalom nyílik a tél közeledtével. Fokozott áldozatkészséget kell tehát tanusítania a társadalomnak, hogy a tisztos nyomoruság a közelgő nehéz órákban is becsületes maradjon s ne váljék becstelenné.

nának, a régi Rómának a birtoka is. Erre hivatkozva, a magyar király összeállott az osztrák császárral, s együttesen kimondották kardjaikra csapkodván, hogy a magyar szent korona régi jogából folyólag Bosznia nem a szent koronáé, hanem az övék.

Ekként van az, hogy a foglalásnak ilyen módja alapján közös tartományt, vagy pláne harmadik társországot akarnak csinálni Bécsben abból a régi Rómából, ami csak a magyar koronáé. Igen, de hát Bécsben ugy gondolkoznak, hogy a magyar korona is az uralkodóé, Ausztria is ugyanazon uralkodóé, tehát ami a magyar koronához tartozik, abból Ausztria uralkodójának is kell részt kapnia. A fejedelem személyét nézik hatalom tulajdonosának, s a magyar szent koronában is csak hatalmi tárgyat és birtokot látnak és nem külön hatalmi alanyt, mely a fejedelem személyétől nem függ, hanem a fejedelem személye függ tőle és tartozik alája.

Természetes dolog, hogy a fejedelem személyének így minden koronák tulajdonosává való felemelése azt a látszatot állítja előtérbe, mintha nem is a magyar koronáé, hanem az uralkodóé volna az ujonnan visszaszerzett Bosznia. Mivel pedig az uralkodó Ausztriában is ur, ennél fogva az ő személye Ausztriához is csatolódik, nemcsak Magyarországhoz. Tehát delegációknak kell tárgyalniok Bosznia sorsáról, s nem a külön magyar országgyűlésnek.

És a magyar államférfiak egész természetesen tartják ezt a delegációs tárgyalást. Egész könnyen ellenjegyezték azt a királyi manifestumot is, mely Boszniának alkotmányt engedélyezett; holott a magyar korona jogán való visszaszerzés ténye, minden külön engedélyezés nélkül is a magyar koronában rejlő alkotmányosságot Boszniára eo ipso kiterjesztette. De a magyar szent korona tanának ezt a folyományát mind figyelmen kívül hagyták államférfiaink. És ez a figyelmetlenség, ez a megfeledkezés a magyar szent koronát is nagy lojálisan megcsonkította a király kedvéért, kiemelve belőle külön államhatalomként a királyt.

Ez a csonkítás még nagyobb baj annál is, hogy mi Boszniából majd az osztozkodásnál csak Szarajevónak az első felét kapjuk.

Az indiánusok bankja.

Egyik magyar ujság igen figyelemreméltó kuriózumot irt ki tova hátul, a *Különfélék* rovatában. Szólt pedig ez irás a vörösbőrű indiánusok új harci készségéről, melylyel a fehér faj ellen ismét fel akartak támadni. Kiásták a harci bárdot, s összegyűltek a törzsfőnökök, hogy a végső leszámolás módjait apróra megbeszéljék. A tanácskozás során azonban a Nagy Szellem friss ötletet gyújtott a főnökök agyában.

Észbe kaptak, hogy tiszta öngyilkosságra vezet a harci bárd forgatása. Hiszen sokkaltá többen vannak fehér fajbeliek, semhogy harcolással őket ki lehessen pusztítani. Romboló fegyver helyett más-sal kell velük szemben küzdeni; sokkal hatalmasabb dologgal: a pénzzel.

Elhntározták tehát, hogy visszaassák a harci bárdot, elteszik jobb időkre. Addig a jobb időig pénzt gyűjtenek, sok pénzt és — bankot alapítanak. Önálló indiánus bankot, mely csak az ő gazdasági céljait szolgálja. Annak a segítségével iparba, kereskedelembé kezdenek, s úgy gyűjtenek mind több és több gazdaságot, hogy így juthassanak hatalomra a fehér fajok felett...

Elmondván mindezeket az illető magyar ujság, igen okos expektorációkba bocsátkozik az indiánusok bankalapítása fölött. Megállapítja, hogy igen nevezetes és nagy horderejű tény az indiánusoknak ez a modern gazdasági felezmélődése. Előre látja, hogy a bank funkcionálása olyan közgazdasági fejlődést teremt az indiánusoknál, mely kulturára és nagy alkotások végbevételére képesíti majd ezt a népet. Elhanyagolt, harcokba ölt őseréjét munkaképességgé, termelő hatalommá, a világpiacokon is helytálló tényezővé teszi. S habár most a fehér fajok elleni küzdelem gondolata pattantotta is ki a bank eszméjét, de végeredményében éppen e bank sokszoros kulturális hatása a művelt emberiség barátságába és testvérségébe kapcsolja bele majd az indiánok vad népét.

Igy örvendez a magyar ujság a *Különfélék* rovatában. Ugyanazon ujság vezércikke pedig mérgesen haragszik és savanyu gunyayal emlékezik meg arról, hogy a függetlenségi párt a magyarok önálló bankjáért küzdelemre készül...

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSTLER és GÁBOR cégénél.

Szám. 4327-909. kig.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a régi szivattyus kutak felszerelése nyilvános árverésen eladatik.

Az árverés napjára 1909. évi augusztus hó 15-én délelőtt 9 órára tűzöm ki a város tulajdonát képező régi malomhoz.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1909. aug. 3.

Soó Domokos,
h. polgármester.

Kiadó külön álló lakás
2, esetleg 3 festett szoba,
konyha, pincze, fatartó külön udvarral.
Czim SOHA ALADÁR könyv-, papirkereskedésébe Székelyudvarhelyt, Eötvös-utca 1. szám.

Poloskát, Svábbogarat

négy hét alatt bármilyen mennyiségben föltétlen kiirt egy kipróbált szer.
Kapható **Petőfi-utca 31. sz. alatt.**

Baltes Gyuláné

frizírnő, **Árpád-utca 26.** ajánlja magát a mélyen tisztelt hölgy közönség szíves pártfogásába. Elvállal, házhoz járva, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb frizurák készítését, szép kivitelben, jutányos árak mellett.

Kiadó lakás. Árpád-u. 18-ik sz. ház, mely áll 4 szoba, konyha, kamra, pincze és kertből — kiadó. Értékezhetheti **SÁSZÓ DOMOKOS** táblai bírónál.

Eladó ház. Dr. Orbán Balázs-utca 24. szám alatt levő földszintes kőház kerttel, meléképületekkel **ESADÓ.** Értékezhetheti: **Kossuth-utca 6. sz. alatt.**

Eladó ház Solymossy-utca 18. sz. a. levő 2 szobás ház eladó. Értékezhetheti **Dr. Borosnyay Pállal.**

Egy nagyon jó karban levő juhgyapju fésülő gép más üzleti elfoglaltság végett, azonnal jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐÜLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT
MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.
TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Eladó bor.

600 veder jó baromlaci bor eladó.
PELGER MÁRTON 202. sz. Baromlaka, u. p. Kis-Kapus.

Egy jó családból való fiut tanulónak

felvesz **SOHA ALADÁR** könyvkötészetébe. Székelyudvarhelyt Eötvös-u. 1 szám.

Védjegy: „Horgony”

Aliniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótlek
egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fgdalomesil apító szernek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél, bedörzsölő-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógy szerésznél, **Budapest.**
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu
Mindennapi szétküldés.

N y á r i m e n e t r e n d.

Érvényes 1909. május hó 1-től.

V. v. 8511	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8513		V.-v. 8514	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8512
616			250	ind. Székelyudvarhely érk. ^	142			544
632			306	Bikafalva	123			528
644			319	Bögöz	110			513
703			344	Nagygalambfalva	1253			457
711			403	Bethfalva	1224			427
731			416	Székelykeresztur	1216			419
748			434	Ujszékely	1147			555
802			449	érk. Héjjasfalva ind.	1132			402
1	214	650	927	Brassó	1	144	708	1
820	459	937	533	ind. Héjjasfalva érk.	1122	1054	321	316
848	525	104	602	Segesvár ind.	1152	1042	310	340
	628	1123		érk. Kiskapus ind.		935	142	
	643	1146		ind. Nagyszeben		1126	358	
	855	255		érk. Kiskapus érk.		930	127	
	1	531		érk. Kocsárd ind.		747	1054	
	900	307		Marosvásárhely		1025	1127	
	1050	510		ind. Kocsárd érk.		746	1044	
	232	1109		Kolozsvár		558	854	
	730	720		ind. Nagyvárad		218	415	
				évk. Budapest ind.		910	820	

„Kürti”
a jelenkor legjobb
cipőcréme!
Kapható 16, 24, 40
filléres dobozokban
Kaáb és Keitz
fűszer és csemege-
kereskedésében
Székelyudvarhelyt.

Kereszt-csillag

MAGGI félb
húsleves-
kocka
6f
1/4 liter forróvízzel rögtön
egy tányér
kitünő, természetes
húslevest ad.
1 kocka 6 fillér.
Kapható minden fűszerkereskedésben,
csemegeüzletben és drogeriában.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.
Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen
Borszéki Fokut, köszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyviz
Baross, vesebaj ellen

Borhegyi, hughajtó
Boholti, üdítő viz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légsóhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kásonfokut (Saluteris) jó és litheum tartalmu
Rápáti, égvényes ásványviz
Székely-Selters, idült gyomorbagok ellen
Sztójka, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel
Magyar ásványvizekkel a külföld majdnem összes vizei pótolhatók.

Kapható mindenütt!